

Prawne aspekty analizy danych

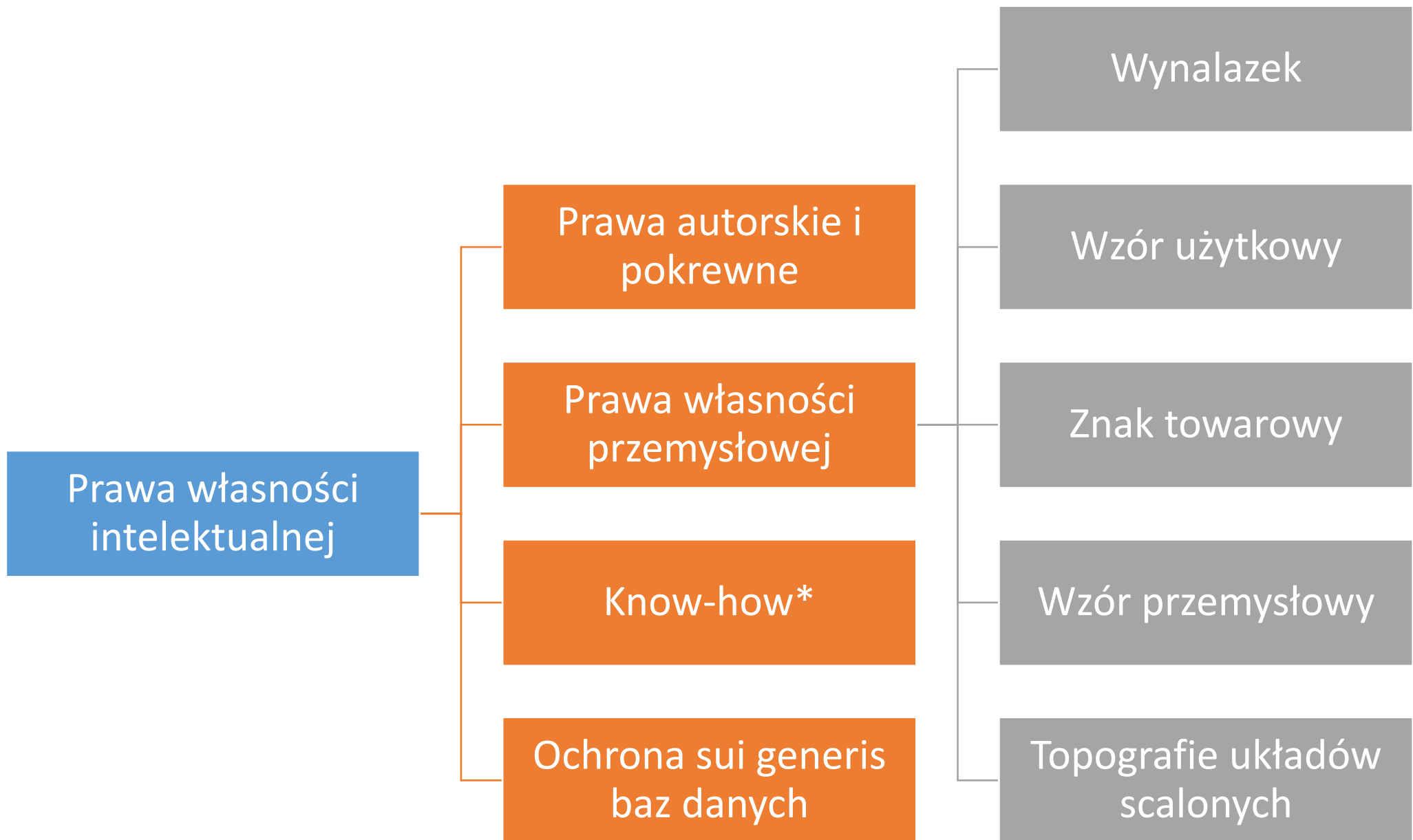
Mateusz Menszig

menszig@gmail.com

WIET AGH, 2020

Tematyka zajęć:

- [Własność intelektualna](#)
- [Know-how](#)
- [Bazy danych – ochrona sui generis oraz w prawie autorskim](#)
- [Programy komputerowe w prawie autorskim](#)
- [Utwory zależne](#)
- [Przejście autorskich praw majątkowych](#)
- [Open source](#)
- [Ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego](#)
- [RODO](#)
- [Wybrane orzeczenia](#)
- [Materiały do case study](#)

Know - how

- „Know-how” informacje techniczne lub technologiczne, które posiadają wymierną wartość majątkową i nie są ujawniane przez ich dysponenta publicznie.
- W związku z dyrektywą 2016/943 znowelizowano art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
- **Art.11 ust. 2 UZNK (definicja obowiązująca od 4.09.2018)**

Przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, które jako całość lub w szczególnym zestawieniu i zbiorze ich elementów nie są powszechnie znane osobom zwykle zajmującym się tym rodzajem informacji albo nie są łatwo dostępne dla takich osób, o ile uprawniony do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi podjął, przy zachowaniu należytej staranności, działania w celu utrzymania ich w poufności.

Art. 11 UZNK

- **1. Czynem nieuczciwej konkurencji jest ujawnienie, wykorzystanie lub pozyskanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa.**
- **3. Pozyskanie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa stanowi czyn nieuczciwej konkurencji,** w szczególności gdy następuje bez zgody uprawnionego do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi i **wynika z nieuprawnionego dostępu, przywłaszczenia, kopiowania dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji, plików elektronicznych obejmujących te informacje lub umożliwiających wnioskowanie o ich treści.**
- **4. Wykorzystanie lub ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa stanowi czyn nieuczciwej konkurencji,** w szczególności gdy następuje bez zgody uprawnionego do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi i **narusza obowiązek ograniczenia ich wykorzystywania lub ujawniania wynikający z ustawy, czynności prawnej lub z innego aktu albo gdy zostało dokonane przez osobę, która pozyskała te informacje, dokonując czynu nieuczciwej konkurencji.**
- **5. Ujawnienie, wykorzystanie lub pozyskanie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa stanowi czyn nieuczciwej konkurencji** także wówczas, gdy w chwili ich ujawnienia, wykorzystania lub pozyskania osoba **wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła wiedzieć, że informacje zostały pozyskane bezpośrednio lub pośrednio od tego, kto wykorzystał lub ujawnił je w okolicznościach określonych w ust. 4.**

Art. 11 UZNK

- 6. Wykorzystywanie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa polegające na produkowaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu, a także przywozie, wywozie i przechowywaniu w tych celach towarów **stanowi czyn nieuczciwej konkurencji**, jeżeli osoba dokonująca wskazanej czynności wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła wiedzieć o tym, że właściwości towarów, w tym estetyczne lub funkcjonalne, proces ich wytwarzania lub zbywania zostały w znacznym stopniu ukształtowane w następstwie czynu określonego w ust. 1, dokonanego w okolicznościach określonych w ust. 4.
- 7. Pozyskanie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa **nie stanowi** czynu nieuczciwej konkurencji, jeżeli nastąpiło w **wyniku niezależnego odkrycia lub wytworzenia albo obserwacji, badania, rozłożenia na części, testowania przedmiotu dostępnego publicznie lub posiadanego zgodnie z prawem** przez osobę, która pozyskała informacje i której uprawnienie do pozyskania informacji nie było ograniczone w chwili ich pozyskania.
- 8. Ujawnienie, wykorzystanie lub pozyskanie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa **nie stanowi** czynu nieuczciwej konkurencji, gdy **nastąpiło w celu ochrony uzasadnionego interesu chronionego prawem, w ramach korzystania ze swobody wypowiedzi lub w celu ujawnienia nieprawidłowości, uchybienia, działania z naruszeniem prawa dla ochrony interesu publicznego**, lub gdy ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa wobec przedstawicieli pracowników w związku z pełnieniem przez nich funkcji na podstawie przepisów prawa było niezbędne dla prawidłowego wykonywania tych funkcji.

Bazy danych

- Bazy danych podlegają ochronie określonej w ustawie *o ochronie baz danych* ([UoOBD](#)) niezależnie od ochrony przyznanej na podstawie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych bazom danych spełniającym cechy utworu. (art.1 UoOBD)
- Ochrona przyznana bazom danych nie obejmuje programów komputerowych użytych do sporządzenia baz danych lub korzystania z nich. (art. 4 UoOBD)

- Definicje z UoOBD

- **baza danych** oznacza zbiór danych lub jakichkolwiek innych materiałów i elementów zgromadzonych według określonej systematyki lub metody, indywidualnie dostępnych w jakikolwiek sposób, w tym środkami elektronicznymi, **wymagający istotnego, co do jakości lub ilości, nakładu inwestycyjnego** w celu sporządzenia, weryfikacji lub prezentacji jego zawartości (art. 2 pkt 1 UoOBD)
- **producentem bazy danych** jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która ponosi ryzyko nakładu inwestycyjnego przy tworzeniu bazy danych (art. 2 pkt 4 UoOBD)
 - Domniemywa się, że producentem jest osoba, której nazwisko lub firmę (nazwę) w tym charakterze uwidoczniono na egzemplarzach bazy danych lub której nazwisko lub firmę (nazwę) podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnieniem bazy danych. (art. 6 ust. 2 UoOBD)

- Prawo producenta
 - Producentowi bazy danych przysługuje wyłączne i zbywalne prawo pobierania danych i wtórnego ich wykorzystania w **całości lub w istotnej części**, co do jakości lub ilości. (art. 6 ust. 1 UoOBD)
 - Producent bazy danych udostępnionej publicznie w jakikolwiek sposób nie może zabronić użytkownikowi korzystającemu zgodnie z prawem z takiej bazy danych, pobierania lub wtórnego wykorzystania w jakimkolwiek celu **nieistotnej**, co do jakości lub ilości, **części** jej zawartości. (art. 7 ust. 1 UoOBD)
 - Korzystanie z baz danych, o którym mowa w ust. 1, nie może naruszać **normalnego korzystania** z baz danych lub godzić w **słuszne interesy** producenta baz danych. (art. 7 ust. 3 UoOBD)
 - Nie jest dozwolone powtarzające się i systematyczne pobieranie lub wtórne wykorzystanie sprzeczne z normalnym korzystaniem i powodujące nieusprawiedliwione naruszenie słusznych interesów producenta. (art. 8 ust. 2 UoOBD)

- Czas ochrony bazy danych na podstawie UoOBD (art. 10 UoOBD)
 - 1. Czas trwania ochrony bazy danych liczy się od jej sporządzenia przez okres piętnastu lat następujących po roku, w którym baza danych została sporządzona.
 - 2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, baza danych została w jakikolwiek sposób udostępniona publicznie, okres jej ochrony wygasa z upływem piętnastu lat następujących po roku, w którym doszło do jej udostępnienia po raz pierwszy.
 - 3. W przypadku jakiejkolwiek istotnej zmiany treści bazy danych, co do jakości lub ilości, w tym jej uzupełnienia, zmiany lub usunięcia jej części, mających znamiona nowego istotnego, co do jakości lub ilości, nakładu, okres jej ochrony liczy się odrębnie.

- Ochrona BD na podstawie przepisów prawa autorskiego ([Pr. Aut.](#))
 - (...) bazy danych spełniające cechy utworu są przedmiotem prawa autorskiego, nawet jeżeli zawierają niechronione materiały, **o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter**, bez uszczerbku dla praw do wykorzystanych utworów. (art. 3 Pr. Aut.)
- Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). (art. 1 ust. 1 Pr. Aut.)
 - Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne. (art. 1 ust. 2¹ Pr. Aut.)

- W przypadku baz danych spełniających cechy utworu zezwolenie twórcy jest konieczne także na **sporządzenie opracowania**. (art. 2 ust. 2 zd. 2 Pr. Aut.)
- Opracowanie lub zwielokrotnienie bazy danych spełniającej cechy utworu, dokonane przez legalnego użytkownika bazy danych lub jej kopii, nie wymaga zezwolenia autora bazy danych, jeśli jest ono konieczne dla dostępu do zawartości bazy danych i normalnego korzystania z jej zawartości. Jeżeli użytkownik jest upoważniony do korzystania tylko z części bazy danych, niniejsze postanowienie odnosi się tylko do tej części. (art. 17¹ Pr. Aut.)
- Ograniczenia dot. dozwolonego użytku, m.in.:
 - Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do (...) korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym. (art. 23 ust. 1 Pr. Aut.)
 - także art. 30¹ Pr. Aut.
- Ochrona przyznana bazom danych spełniającym cechy utworu nie obejmuje programów komputerowych używanych do sporządzenia lub obsługi baz danych dostępnych przy pomocy środków elektronicznych. (art. 77² Pr. Aut.)

Programy komputerowe

- Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej. (art. 74 ust. 1 Pr. Aut.)
- Brak definicji programu komputerowego w Pr. Aut.
- Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie. (art. 74 ust. 2 Pr. Aut.)
- Prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej. (art. 74 ust. 3 Pr. Aut.)

- Autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, z zastrzeżeniem przepisów art. 75 ust. 2 i 3, obejmują prawo do:
 - 1) trwałego lub czasowego **zwielokrotnienia** programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego;
 - 2) tłumaczenia, przystosowywania, **zmiany** układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała;
 - 3) **rozpowszechniania**, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii.

(art. 74 ust. 4 Pr. Aut.)

POLA EKSPLOATACJI

- **Jeżeli umowa nie stanowi inaczej**, czynności wymienione w art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2 nie wymagają zgody uprawnionego, jeżeli są niezbędne do korzystania z programu komputerowego zgodnie z jego przeznaczeniem, w tym do poprawiania błędów przez osobę, która legalnie weszła w jego posiadanie. (art. 75 ust. 1 Pr. Aut.)
- Nie wymaga zezwolenia uprawnionego:
 - 1) **sporządzenie kopii zapasowej**, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu komputerowego. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, kopia ta nie może być używana równocześnie z programem komputerowym;
 - 2) **obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania** programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo korzystania z egzemplarza programu komputerowego, jeżeli, będąc do tych czynności upoważniona, dokonuje ona tego w trakcie wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania lub przechowywania programu komputerowego;

-verte-

- 3) zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy w rozumieniu art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli jest to **niezbędne** do uzyskania informacji koniecznych **do osiągnięcia współdziałania** niezależnie stworzonego programu komputerowego z innymi programami komputerowymi, o ile zostaną spełnione następujące warunki:
- a) czynności te dokonywane są przez licencjobiorcę lub inną osobę uprawnioną do korzystania z egzemplarza programu komputerowego bądź przez inną osobę działającą na ich rzecz,
 - b) informacje niezbędne do osiągnięcia współdziałania nie były uprzednio łatwo dostępne dla osób, o których mowa pod lit. a,
 - c) czynności te odnoszą się do tych części oryginalnego programu komputerowego, które są niezbędne do osiągnięcia współdziałania.

(art. 75 ust. 2 Pr. Aut)

por. także art. 75 ust. 3 Pr. Aut. (verte)

- Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie mogą być:
 - 1) wykorzystane do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego;
 - 2) przekazane innym osobom, chyba że jest to niezbędne do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego;
 - 3) wykorzystane do rozwijania, wytwarzania lub wprowadzania do obrotu programu komputerowego o istotnie podobnej formie wyrażenia lub do innych czynności naruszających prawa autorskie.
- (art. 75 ust. 3 Pr. Aut)

- Do programów komputerowych nie stosuje się przepisów:

- art. 16 pkt 3-5, dot. niektórych z autorskich praw osobistych,
- art. 20, dot. opłat od urządzeń i nośników,
- art. 23, dot. dozwolonego użytku osobistego,
- art. 23¹, dot. dozwolonego użytku,
- art. 27, -----| |-----
- art. 28, -----| |-----
- art. 33²-33⁵, -----| |-----
- art. 49 ust. 2, zakazujących zmian bez zgody twórcy,
- art. 56, odstąpienie twórcy (istotny interes twórczy),
- art. 60, dot. nadzoru autorskiego,
- art. 62, zbiorowe wydanie publikacji twórcy.

(art. 77 ust. 1 Pr. Aut.)

Utwory zależne

- art. 2 Pr. Aut.

1. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.

2. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły. **W przypadku baz danych spełniających cechy utworu zezwolenie twórcy jest konieczne także na sporządzenie opracowania.**

3. Twórca utworu pierwotnego może cofnąć zezwolenie, jeżeli w ciągu pięciu lat od jego udzielenia opracowanie nie zostało rozpowszechnione. Wypłacone twórcy wynagrodzenie nie podlega zwrotowi.

4. Za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem.

5. Na egzemplarzach opracowania należy wymienić twórcę i tytuł utworu pierwotnego.

Przejście autorskich praw majątkowych

Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych

vs

Umowa o korzystanie z utworu (licencja)

por. art. 41 i n. Pr. Aut.

- W braku wyraźnego postanowienia o przeniesieniu prawa, uważa się, że twórca udzielił licencji. (art. 65 Pr. Aut.)

- Rodzaje licencji

1. Twórca może udzielić upoważnienia do korzystania z utworu na wymienionych w umowie polach eksploatacji z określeniem zakresu, miejsca i czasu tego korzystania.

2. Jeżeli umowa nie zastrzega wyłączności korzystania z utworu w określony sposób (**licencja wyłączna**), udzielenie licencji nie ogranicza udzielenia przez twórcę upoważnienia innym osobom do korzystania z utworu na tym samym polu eksploatacji (**licencja niewyłączna**).

3. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, licencjobiorca nie może upoważnić innej osoby do korzystania z utworu w zakresie uzyskanej licencji.

5. Umowa licencyjna wyłączna wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

(art. 67 ust. 1-3, 5 Pr. Aut.)

Open source

vs. *oprogramowanie własnościowe*
(*proprietary software*)

- GNU General Public License ([GPL](#))
- GNU Lesser General Public License ([LGPL](#))
- The [3-Clause](#) BSD License
- The [2-Clause](#) BSD License
- Licencja [MIT](#)

- <https://opensource.org/licenses/alphabetical>
- <https://www.gnu.org/licenses/gpl-faq.html#ModifyGPL>

- [Copyleft](#) (np. GNU GPL) vs. non-copyleft (np. BSD)

Ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego

- Ustawa o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego z dnia 25 lutego 2016 r. ([UoPWISP](#))
- Ustawa określa zasady i tryb udostępniania i przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania, podmioty, które udostępniają lub przekazują te informacje, warunki ponownego wykorzystywania oraz zasady ustalania opłat za ponowne wykorzystywanie. (art. 1)

- **Struktura UoPWISP**

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

Rozdział 2. Zasady udostępniania i przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania.

Rozdział 3. Warunki ponownego wykorzystywania.

Rozdział 4. Opłaty za ponowne wykorzystywanie.

Rozdział 5. Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego przekazywanych na wniosek.

Rozdział 6. Zmiany w przepisach obowiązujących.

Rozdział 7. Przepisy przejściowe i przepis końcowy.

- Definicje z UoPWISP

- Przez **informację sektora publicznego** należy rozumieć każdą treść lub jej część, niezależnie od sposobu utrwalenia, w szczególności w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej, będącą w posiadaniu podmiotów, o których mowa w art. 3. (art. 2 ust. 1)
- Przez **ponowne wykorzystywanie** należy rozumieć wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zwane dalej „użytkownikami”, informacji sektora publicznego, w celach komercyjnych lub niekomercyjnych innych niż pierwotny publiczny cel, dla którego informacja została wytworzona. (art. 2 ust.2)

- Ograniczenia w stosowaniu UoPWISP oraz ponownym wykorzystaniu
 - Przepisów nie stosuje się m.in. do informacji jednostek publicznej radiofonii i telewizji oraz PAP S.A., podmiotów wchodzących w skład systemu szkolnictwa wyższego (por. art. 4)
 - Prawo do ponownego wykorzystania podlega ograniczeniu w zw. z m.in. prywatnością osób fizycznych, tajemnicą przedsiębiorcy, prawem autorskim i prawami pokrewnymi, prawami do baz danych, prawami do odmian roślin, prawami własności przemysłowej (por. art. 6)
- Zasady udostępniania i przekazywania ISP w celu ponownego wykorzystania (art. 8 – 12)
 - BIP -> Ponowne wykorzystanie

- Warunki ponownego wykorzystania (art. 13)
 1. Informacje sektora publicznego udostępnia się lub przekazuje w celu ich ponownego wykorzystywania bezwarunkowo.
 2. Podmiot zobowiązany określa warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, mających cechy utworu lub przedmiotu praw pokrewnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych lub stanowiących bazę danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, do których przysługują mu autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne. W szczególności podmiot zobowiązany określa warunek dotyczący obowiązku poinformowania o nazwisku, imieniu lub pseudonimie twórcy lub artysty wykonawcy, jeżeli jest znany.
 3. Podmiot zobowiązany może określić warunki ponownego wykorzystywania w przypadkach innych niż określone w ust. 2.

- Opłaty za ponowne wykorzystanie (art. 16 – 20)
 - Informacje sektora publicznego udostępnia się lub przekazuje w celu ich ponownego wykorzystywania bezpłatnie. (art. 16)
 - Dodatkowe koszty -> opłata za ponowne wykorzystanie (por. art. 17)
- Literatura uzupełniająca: [Ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego, Warszawa 2016](#)

RODO

- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE ([ogólne rozporządzenie o ochronie danych](#))

- Motywy
- ROZDZIAŁ I Przepisy ogólne
- ROZDZIAŁ II Zasady
- ROZDZIAŁ III Prawa osoby, której dane dotyczą
- ROZDZIAŁ IV Administrator i podmiot przetwarzający
- ROZDZIAŁ V Przekazywanie danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych
- ROZDZIAŁ VI Niezależne organy nadzorcze
- ROZDZIAŁ VII Współpraca i spójność
- ROZDZIAŁ VIII Środki ochrony prawnej, odpowiedzialność i sankcje
- ROZDZIAŁ IX Przepisy dotyczące szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem
- ROZDZIAŁ X Akty delegowane i akty wykonawcze
- ROZDZIAŁ XI Przepisy końcowe

Motywy (wybór):

- (1) Ochrona osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych jest jednym z praw podstawowych. (...) **każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.**

- (6) Szybki postęp techniczny i globalizacja przyniosły nowe wyzwania w dziedzinie ochrony danych osobowych. Skala zbierania i wymiany danych osobowych znacząco wzrosła. **Dzięki technologii zarówno przedsiębiorstwa prywatne, jak i organy publiczne mogą na niespotykaną dotąd skalę wykorzystywać dane osobowe w swojej działalności.** Osoby fizyczne coraz częściej udostępniają informacje osobowe publicznie i globalnie. Technologia zmieniła gospodarkę i życie społeczne i powinna nadal ułatwiać swobodny przepływ danych osobowych w Unii oraz ich przekazywanie do państw trzecich i organizacji międzynarodowych, równocześnie zaś powinna zapewniać wysoki stopień ochrony danych osobowych.

(7) Przemiany te wymagają stabilnych, spójniejszych ram ochrony danych w Unii oraz zdecydowanego ich egzekwowania, gdyż ważna jest budowa zaufania, które pozwoli na rozwój gospodarki cyfrowej na rynku wewnętrznym. **Osoby fizyczne powinny mieć kontrolę nad własnymi danymi osobowymi.**

(13) (...) Z uwagi na szczególną sytuację mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw niniejsze rozporządzenie przewiduje wyjątek dotyczący rejestrowania czynności przetwarzania dla podmiotów zatrudniających mniej niż 250 pracowników. (...)

- (26) Zasady ochrony danych powinny mieć zastosowanie do wszelkich informacji o zidentyfikowanych lub możliwych do zidentyfikowania osobach fizycznych. **Spseudonimizowane dane osobowe, które przy użyciu dodatkowych informacji można przypisać osobie fizycznej, należy uznać za informacje o możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej.** Aby stwierdzić, czy dana osoba fizyczna jest możliwa do zidentyfikowania, należy wziąć pod uwagę wszelkie rozsądnie prawdopodobne sposoby (w tym wyodrębnienie wpisów dotyczących tej samej osoby), w stosunku do których istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, iż zostaną wykorzystane przez administratora lub inną osobę w celu bezpośredniego lub pośredniego zidentyfikowania osoby fizycznej. Aby stwierdzić, czy dany sposób może być z uzasadnionym prawdopodobieństwem wykorzystany do zidentyfikowania danej osoby, należy wziąć pod uwagę wszelkie obiektywne czynniki, takie jak koszt i czas potrzebne do jej zidentyfikowania, oraz uwzględnić technologię dostępną w momencie przetwarzania danych, jak i postęp technologiczny. **Zasady ochrony danych nie powinny więc mieć zastosowania do informacji anonimowych, czyli informacji, które nie wiążą się ze zidentyfikowaną lub możliwą do zidentyfikowania osobą fizyczną, ani do danych osobowych zanonimizowanych w taki sposób, że osób, których dane dotyczą, w ogóle nie można zidentyfikować lub już nie można zidentyfikować.** Niniejsze rozporządzenie nie dotyczy więc przetwarzania takich anonimowych informacji, w tym przetwarzania do celów statystycznych lub naukowych.

(32) **Zgoda** powinna być wyrażona w drodze jednoznacznej, potwierdzającej czynności, która wyraża odnoszące się do określonej sytuacji dobrowolne, świadome i jednoznaczne przyzwolenie osoby, których dane dotyczą, na przetwarzanie dotyczących jej danych osobowych i która ma na przykład formę pisemnego (w tym elektronicznego) lub ustnego oświadczenia. Może to polegać na zaznaczeniu okienka wyboru podczas przeglądania strony internetowej, na wyborze ustawień technicznych do korzystania z usług społeczeństwa informacyjnego lub też na innym oświadczeniu bądź zachowaniu, które w danym kontekście jasno wskazuje, że osoba, której dane dotyczą, zaakceptowała proponowane przetwarzanie jej danych osobowych. Milczenie, okienka domyślnie zaznaczone lub niepodjęcie działania nie powinny zatem oznaczać zgody. Zgoda powinna dotyczyć wszystkich czynności przetwarzania dokonywanych w tym samym celu lub w tych samych celach. **Jeżeli przetwarzanie służy różnym celom, potrzebna jest zgoda na wszystkie te cele.** Jeżeli osoba, której dane dotyczą, ma wyrazić zgodę w odpowiedzi na elektroniczne zapytanie, zapytanie takie musi być jasne, zwięzłe i nie zakłócać niepotrzebnie korzystania z usługi, której dotyczy.

- (39) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych powinno być zgodne z prawem i rzetelne. **Dla osób fizycznych powinno być przejrzyste, że dotyczące ich dane osobowe są zbierane, wykorzystywane, przeglądane lub w inny sposób przetwarzane oraz w jakim stopniu te dane osobowe są lub będą przetwarzane. (...)**
- (40) Aby przetwarzanie danych było zgodne z prawem, powinno się odbywać na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej prawem: (...)

(60) Zasady rzetelnego i przejrzystego przetwarzania wymagają, by osoba, której dane dotyczą, była informowana o prowadzeniu operacji przetwarzania i o jej celach. Administrator powinien podać osobie, której dane dotyczą, wszelkie inne informacje niezbędne do zapewnienia rzetelności i przejrzystości przetwarzania, uwzględniając konkretne okoliczności i konkretny kontekst przetwarzania danych osobowych. **Ponadto należy poinformować osobę, której dane dotyczą, o fakcie profilowania oraz o konsekwencjach takiego profilowania.**

(61) Informacje o przetwarzaniu danych osobowych dotyczących osoby, której dane dotyczą, należy przekazać tej osobie w momencie zbierania danych, a jeżeli danych nie uzyskuje się od osoby, której dane dotyczą, lecz z innego źródła – w rozsądnym terminie, zależnie od okoliczności. (...)

(71) Osoba, której dane dotyczą, powinna mieć prawo do tego, by nie podlegać decyzji – mogącej obejmować określone środki – która ocenia jej czynniki osobowe, opiera się wyłącznie na przetwarzaniu zautomatyzowanym i wywołuje wobec osoby, której dane dotyczą, skutki prawne lub w podobny sposób znacząco na nią wpływa, jak na przykład automatyczne odrzucenie elektronicznego wniosku kredytowego czy elektroniczne metody rekrutacji bez interwencji ludzkiej. Do takiego przetwarzania zalicza się „**profilowanie**” – które polega na dowolnym zautomatyzowanym przetwarzaniu danych osobowych pozwalającym ocenić czynniki osobowe osoby fizycznej, a w szczególności analizować lub prognozować aspekty dotyczące efektów pracy, sytuacji ekonomicznej, zdrowia, osobistych preferencji lub zainteresowań, wiarygodności lub zachowania, lokalizacji lub przemieszczania się osoby, której dane dotyczą – o ile wywołuje skutki prawne względem tej osoby lub w podobny sposób znacząco na nią wpływa. (...)

verte

(71) (...) Aby zapewnić rzetelność i przejrzystość przetwarzania wobec osoby, której dane dotyczą, mając na uwadze konkretne okoliczności i kontekst przetwarzania danych osobowych, administrator powinien stosować odpowiednie matematyczne lub statystyczne procedury profilowania, wdrożyć środki techniczne i organizacyjne zapewniające w szczególności korektę powodujących nieprawidłowości w danych osobowych i maksymalne zmniejszenie ryzyka błędów, zabezpieczyć dane osobowe w sposób uwzględniający potencjalne ryzyko dla interesów i praw osoby, której dane dotyczą, oraz zapobiegający m.in. skutkom w postaci dyskryminacji osób fizycznych z uwagi na pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, wyznanie lub przekonania, przynależność do związków zawodowych, stan genetyczny lub zdrowotny, orientację seksualną lub skutkujący środkami mającymi taki efekt. Zautomatyzowane podejmowanie decyzji i profilowanie oparte na szczególnych kategoriach danych osobowych powinny być dozwolone wyłącznie przy zachowaniu szczególnych warunków.

- (78) Ochrona praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych wymaga wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, by zapewnić spełnienie wymogów niniejszego rozporządzenia. Aby móc wykazać przestrzeganie niniejszego rozporządzenia, administrator powinien **przyjąć wewnętrzne polityki i wdrożyć środki, które są zgodne w szczególności z zasadą uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania oraz z zasadą domyślnej ochrony danych.** Takie środki mogą polegać m.in. na minimalizacji przetwarzania danych osobowych, jak najszybszej pseudonimizacji danych osobowych, przejrzystości co do funkcji i przetwarzania danych osobowych, umożliwieniu osobie, której dane dotyczą, monitorowania przetwarzania danych, umożliwieniu administratorowi tworzenia i doskonalenia zabezpieczeń. Jeżeli opracowywane, projektowane, wybierane i użytkowane są aplikacje, usługi i produkty, które opierają się na przetwarzaniu danych osobowych albo przetwarzają dane osobowe w celu realizacji swojego zadania, należy zachęcać wytwórców tych produktów, usług i aplikacji, by podczas opracowywania i projektowania takich produktów, usług i aplikacji wzięli pod uwagę prawo do ochrony danych osobowych i z należyтым uwzględnieniem stanu wiedzy technicznej zapewnili administratorom i podmiotom przetwarzającym możliwość wywiązania się ze spoczywających na nich obowiązków ochrony danych. (...)

koniec wyboru motywów

- W niniejszym rozporządzeniu ustanowione zostają przepisy o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz przepisy o swobodnym przepływie danych osobowych. (art. 1 ust. 1)
- Materialny zakres stosowania
Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych. (art. 2 ust. 1)
- Terytorialny zakres stosowania (art. 3)

Definicji (wybór) (art. 4)

- 1) „dane osobowe” oznaczają informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej;

2) „przetwarzanie” oznacza operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie;

4) „profilowanie” oznacza dowolną formę zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych, które polega na wykorzystaniu danych osobowych do oceny niektórych czynników osobowych osoby fizycznej, w szczególności do analizy lub prognozy aspektów dotyczących efektów pracy tej osoby fizycznej, jej sytuacji ekonomicznej, zdrowia, osobistych preferencji, zainteresowań, wiarygodności, zachowania, lokalizacji lub przemieszczania się;

5) „pseudonimizacja” oznacza przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było już przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą, bez użycia dodatkowych informacji, pod warunkiem że takie dodatkowe informacje są przechowywane osobno i są objęte środkami technicznymi i organizacyjnymi uniemożliwiającymi ich przypisanie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej;

6) „zbiór danych” oznacza uporządkowany zestaw danych osobowych dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest scentralizowany, zdecentralizowany czy rozproszony funkcjonalnie lub geograficznie;

Zasady dotyczące przetwarzania danych osobowych. (art. 5)

1. Dane osobowe muszą być:

a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą (**„zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”**);

b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami (**„ograniczenie celu”**);

c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (**„minimalizacja danych”**);

d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane (**„prawidłowość”**);

e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą (**„ograniczenie przechowywania”**);

f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych (**„integralność i poufność”**).

Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych. (art. 25)

1. Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator – zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania – wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą.
2. Administrator wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby domyślnie przetwarzane były wyłącznie te dane osobowe, które są niezbędne dla osiągnięcia każdego konkretnego celu przetwarzania. Obowiązek ten odnosi się do ilości zbieranych danych osobowych, zakresu ich przetwarzania, okresu ich przechowywania oraz ich dostępności. W szczególności środki te zapewniają, by domyślnie dane osobowe nie były udostępniane bez interwencji danej osoby nieokreślonej liczbie osób fizycznych.
3. Wywiązywanie się z obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, można wykazać między innymi poprzez wprowadzenie zatwierdzonego mechanizmu certyfikacji określonego w art. 42.

Wybrane orzeczenia

- Baza danych a program komputerowy

„Zarówno przywołana ustawa o ochronie baz danych, jak i ustawa (...) o prawie autorskim i prawach pokrewnych czyni wyraźnie rozróżnienie pomiędzy pojęciem bazy danych, jako zbioru zgromadzonych według określonej systematyki lub metody informacji, a pojęciem programu komputerowego, który służy do sporządzenia bazy danych lub korzystania (obsługi bazy danych) - zob. art. 4 ustawy o ochronie baz danych, a także art. 3 i art. 77 ustawy o prawie autorskim. Podzielić należy stanowisko skarżącego, że brak jest podstaw do przyjęcia, że umowa licencyjna (...) obok wyraźnie w niej wskazanej bazy danych jako przedmiotu licencji obejmowała również program komputerowy do edycji i modyfikacji bazy danych. Są to bowiem odrębne, aczkolwiek funkcjonalnie ze sobą powiązane dobra intelektualne, z których każde może stanowić samoistny przedmiot obrotu i ochrony. Nie można przy tym podzielić stanowiska sądu okręgowego, z którego wydaje się wynikać, że program komputerowy służący do edycji bazy danych stanowi niejako jej część składową.”

Wyrok SA w Warszawie z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. VI ACa 531/14

- Strona internetowa a baza danych

„Przyjmuje się, że portale ogólnoinformacyjne powinny podlegać ochronie raczej na zasadzie prawa autorskiego niż ustawy o ochronie baz danych. Jednak z formalnego punktu widzenia podmiot uprawniony nie jest zobligowany do podnoszenia roszczeń na podstawie prawa autorskiego w przypadku twórczej bazy danych, lecz może skorzystać z roszczeń na podstawie ustawy o ochronie bez danych ze względu na fakt niezależności obydwu reżimów ochrony (por. A. Michalak, Przegląd cywilnoprawnych instrumentów ochrony portali internetowych, PPH 2010, nr 4, s. 19).”

Wyrok SO SOKiK z dnia 14 stycznia 2013 r., sygn. XVII AmC 5449/11

- Twórca kodu źródłowego jako twórca programu

„(...) twierdzenie o tym, czy i w jakim zakresie twórca kodu źródłowego jest wyłącznym twórcą programu komputerowego - zawsze winno być konfrontowane z realiami konkretnej sprawy. (...) teoretycznie może być tak, że rzeczywistym twórcą programu komputerowego może być twórca tzw. „specyfikacji” - a to wówczas, gdy specyfikacja ta jest bardzo szczegółowa, pełna i całościowo odnosi się do funkcji, którą ma spełnić, zaś program kodowania może być pozostawiony maszynie liczącej, która w sposób zautomatyzowany sama tworzy kod źródłowy (...). Może też zachodzić skrajnie inna sytuacja - gdy specyfikacja ma charakter bardzo ogólny, abstrakcyjny, co sprawia, że osoba kodująca musi sama ustalać, jakie czynności program ma wykonać, by rozwiązać dane zadanie (...).”

Wyrok SA w Warszawie z dnia 5 sierpnia 2010 r., sygn. I ACa 915/09

Materiały do case study

- [Thomson Reuters Sues ROSS Intelligence Claiming Theft Of Proprietary Data](#)
- [Smart speaker recordings reviewed by humans](#)
- [Revealed: 50 million Facebook profiles harvested for Cambridge Analytica in major data breach](#)
- [Want to regulate Big Tech? Sorry, Europe beat you to it](#)
- [Tesla: Pracownicy przekazali technologię konkurencji](#)

Dziękuję za uwagę.

Mateusz Menszig